

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007-2022.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Kazimierza Smolińskiego.

(-) Waldemar Andzel; (-) Barbara Bartuś; (-) Joanna Borowiak; (-) Lidia Burzyńska; (-) Tadeusz Chrzan; (-) Barbara Dziuk; (-) Grzegorz Gaża; (-) Maciej Górski; (-) Fryderyk Kapinos; (-) Leonard Krasulski; (-) Marek Kuchciński; (-) Marek Kwitek; (-) Krzysztof Lipiec; (-) Ewa Malik; (-) Anna Milczanowska; (-) Anna Paluch; (-) Teresa Pamuła; (-) Jerzy Paul; (-) Elżbieta Płonka; (-) Marcin Porzucek; (-) Zdzisław Sipiera; (-) Kazimierz Smoliński; (-) Krzysztof Sobolewski; (-) Ewa Szymańska; (-) Adam Śnieżek; (-) Ryszard Terlecki; (-) Grzegorz Wojciechowski.

U S T A W A

z dnia <...>

o Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007–2022¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) zadania i kompetencje Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007–2022, zwanej dalej „Komisją”;
- 2) szczególny tryb postępowania w przedmiocie badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007–2022;
- 3) środki zaradcze stosowane wobec osób będących w latach 2007–2022 funkcjonariuszami publicznymi lub członkami kadry kierowniczej wyższego szczebla spółki, którzy pod wpływem rosyjskim działali na szkodę interesów Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) sposób prowadzenia przez Komisję działalności informacyjnej i prewencyjnej dotyczącej wpływów rosyjskich w latach 2007–2022.

Art. 2. Ilekroć w niniejszej ustawie jest mowa o:

- 1) członku kadry kierowniczej wyższego szczebla – należy przez to rozumieć członka zarządu, członka rady nadzorczej, dyrektora, pracownika, syndyka lub likwidatora spółki, który w związku z zajmowanym stanowiskiem podejmował decyzje mające istotny wpływ na sprawy majątkowe tej spółki, w tym na jej politykę finansową i operacyjną;
- 2) funkcjonariuszu publicznym – należy przez to rozumieć funkcjonariusza publicznego, o którym mowa w art. 115 § 13 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, 1726 i 1855);

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji, ustawę z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawę z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, ustawę z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych oraz ustawę z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze.

- 3) informacjach niejawnych – należy przez to rozumieć informacje niejawne, o których mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 742 oraz z 2022 r. poz. 655, 1933 i ...);
- 4) poświadczeniu bezpieczeństwa – należy przez to rozumieć poświadczenie bezpieczeństwa, o którym mowa w art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych;
- 5) spółce – należy przez to rozumieć przedsiębiorstwo państwowe, spółkę realizującą misję publiczną w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1933 oraz z 2022 r. poz. 807, 872, 1459 i 1512), lub spółkę, w której prawa z akcji albo udziałów Skarbu Państwa w latach 2007–2022:
  - a) wykonywał minister kierujący działem administracji rządowej lub pełnomocnik rządu,
  - b) wykonywała państwowa osoba prawna lub państwowa jednostka organizacyjna posiadająca osobowość prawną, która jest podległa ministrowi kierującemu działem administracji rządowej lub jest przez niego nadzorowana lub
  - c) wykonywała inna spółka, w której prawa z akcji albo udziałów Skarbu Państwa wykonywali minister kierujący działem administracji rządowej, państwowa osoba prawna lub państwowa jednostka organizacyjna posiadająca osobowość prawną, która jest podległa ministrowi kierującemu działem administracji rządowej lub jest przez niego nadzorowana;
- 6) środkach publicznych – należy przez to rozumieć środki, o których mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, 1692, 1725, 1747, 1768 i 1964);
- 7) środkach zaradczych – należy przez to rozumieć środki, o których mowa w art. 36 ust. 1 oraz art. 37 ust. 1, stosowane wobec funkcjonariuszy publicznych lub członków kadry kierowniczej wyższego szczebla w latach 2007–2022, którzy pod wpływem rosyjskim działali na szkodę interesu Rzeczypospolitej Polskiej, mające na celu usunięcie skutków lub zminimalizowanie w przyszłości wpływu rosyjskiego na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej;
- 8) wpływach rosyjskich – należy przez to rozumieć każde działanie:
  - a) osób będących przedstawicielami władz publicznych Federacji Rosyjskiej, w szczególności osób zajmujących eksponowane stanowiska polityczne w rozumieniu

art. 2 ust. 2 pkt 11 ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2022 r. poz. 593, 655, 835, 2180 i 2185),

- b) osób znanych jako bliscy współpracownicy osób będących przedstawicielami władz publicznych Federacji Rosyjskiej w rozumieniu art. 2 ust. 2 pkt 12 ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,
- c) osób powiązanych osobiście, organizacyjnie lub finansowo z osobami, o których mowa w lit. a lub b,
- d) innych osób lub innych podmiotów działających na zlecenie osób, o których mowa w lit. a–c

– prowadzone zarówno metodami prawnie dozwolonymi, jak i bezprawnymi, zmierzające do wywarcia wpływu na działania spółek lub organów władzy publicznej Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozdział 2

Państwowa Komisja do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007–2022

Art. 3. 1. Komisja jest organem administracji publicznej stojącym na straży interesu publicznego w zakresie badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007–2022.

2. Obsługę merytoryczną, prawną, organizacyjno-techniczną oraz kancelaryjno-biurową Komisji zapewnia Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.

3. Wydatki związane z działalnością Komisji są pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Art. 4. 1. Komisja prowadzi postępowania mające na celu wyjaśnianie przypadków funkcjonariuszy publicznych lub członków kadry kierowniczej wyższego szczebla, którzy w latach 2007–2022 pod wpływem rosyjskim, działając na szkodę interesów Rzeczypospolitej Polskiej:

- 1) podejmowali czynności urzędowe, w tym czynności materialno–techniczne, w szczególności tworzyli i powielali nośniki informacji lub udostępniali ich treść osobom trzecim;
- 2) w imieniu organu władzy publicznej przygotowywali, wpływali na treść lub wydawali decyzje administracyjne lub inne akty stosowania prawa;

- 3) składali oświadczenia woli w imieniu organu władzy publicznej lub spółki, w szczególności zawierali umowy z podmiotami trzecimi, lub w związku z zajmowanym stanowiskiem brali udział w powzięciu decyzji o złożeniu oświadczenia woli, w tym negocjacjach;
- 4) podejmowali decyzje o zatrudnieniu pracowników lub wyborze kontrahenta w ramach organu władzy publicznej lub spółki;
- 5) dysponowali środkami publicznymi lub środkami spółki;
- 6) uczestniczyli w procesie stanowienia prawa jako reprezentanci organów władzy publicznej lub spółki;
- 7) brali udział w negocjacjach i zawarciu umowy międzynarodowej;
- 8) brali udział w przygotowaniu lub prezentacji stanowiska Rzeczypospolitej Polskiej na forum międzynarodowym, w szczególności w ramach prac organizacji międzynarodowej, której Rzeczpospolita Polska jest członkiem;
- 9) wpływali lub starali się wywrzeć wpływ na czynności, o których mowa w pkt 1–8.

2. Komisja bada również przypadki wpływów rosyjskich na osoby inne niż wskazane w ust. 1, o ile w istotny sposób oddziaływały one na bezpieczeństwo wewnętrzne lub godziły w interesy Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie:

- 1) wpływu na środki masowego komunikowania;
- 2) rozpowszechniania fałszywych informacji;
- 3) działalności stowarzyszeń lub fundacji;
- 4) działalności związków zawodowych, związków lub organizacji pracodawców;
- 5) funkcjonowania infrastruktury krytycznej;
- 6) funkcjonowania partii politycznych;
- 7) organizacji systemu opieki zdrowotnej, w szczególności zwalczania chorób zakaźnych;
- 8) ochrony granicy państwowej Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 5. 1. W przypadku stwierdzenia wpływów rosyjskich na działalność osób, o których mowa w art. 4 ust. 1, Komisja może zastosować środki zaradcze.

2. Środki zaradcze stosuje się, gdy jest to konieczne, aby zapobiec ponownemu działaniu pod wpływem rosyjskim na szkodę interesu Rzeczypospolitej Polskiej przez osobę, która była funkcjonariuszem publicznym lub członkiem kadry kierowniczej wyższego szczebla w latach 2007–2022.

3. Środek zaradczy, o którym mowa w art. 36 ust. 1 pkt 2, można orzec jedynie, jeśli istnieje prawdopodobieństwo, że osoba, która w latach 2007–2022 była funkcjonariuszem

publicznym lub członkiem kadry kierowniczej wyższego szczebla i działała pod wpływem rosyjskim na szkodę interesu Rzeczypospolitej Polskiej, ponownie będzie dokonywała czynności, o których mowa w art. 4 ust. 1, powodując znaczną szkodę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny.

4. W przypadku stwierdzenia wpływów rosyjskich na działalność osób, o których mowa w art. 4, Komisja wskazuje to w raporcie, o którym mowa w art. 40 ust. 1.

Art. 6. 1. Komisja podejmuje działania mające na celu zapewnienie niezwłocznej reakcji organów państwa oraz organizacji i podmiotów w zakresie zwalczania wpływów rosyjskich, a także podejmuje działania umożliwiające pociągnięcie do odpowiedzialności osób, o których mowa w art. 4.

2. Do zadań Komisji w zakresie, o którym mowa w ust. 1, należy:

- 1) zawiadamianie właściwych organów o podejrzeniu popełnienia przestępstwa w celu wszczęcia postępowania karnego lub dyscyplinarnego;
- 2) monitorowanie działań podejmowanych przez właściwe organy na podstawie zawiadomień Komisji.

Art. 7. 1. Komisja prowadzi działalność informacyjną i prewencyjną.

2. Do zadań Komisji w zakresie, o którym mowa w ust. 1, należy:

- 1) przygotowanie i przedstawianie raportów z działalności Komisji zawierających wyniki badań Komisji, a także podjętych przez Komisję środków zaradczych;
- 2) przedstawianie wniosków i rekomendacji organom władzy publicznej w zakresie zapobiegania wpływom rosyjskim i ich zwalczania, a także podejmowania działań umożliwiających pociągnięcie do odpowiedzialności osób, o których mowa w art. 4;
- 3) wnoszenie przygotowanych przez Komisję projektów dokumentów rządowych, dotyczących zakresu działania Komisji, mających na celu usprawnienie działań organów władzy publicznej w zakresie zapobiegania wpływom rosyjskim i ich zwalczania, do rozpatrzenia przez Radę Ministrów;
- 4) opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących zakresu działania Komisji.

Art. 8. 1. Komisja przetwarza wszelkie informacje niezbędne do realizacji jej ustawowych zadań, w tym dane osobowe, o których mowa w art. 9 ust. 1 i art. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie

swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.²⁾).

2. Komisja w celu realizacji zadań wynikających z ustawy może przetwarzać dane o osobie uzyskane na podstawie art. 16 lub art. 18 bez wiedzy i zgody osoby, której te dane dotyczą.

3. Dokumentacja zgromadzona w toku postępowania Komisji nie stanowi informacji publicznej i nie podlega udostępnieniu w trybie określonym w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902).

Rozdział 3

Skład i tryb powoływania Komisji

Art. 9. 1. W skład Komisji wchodzi 9 członków w randze sekretarza stanu powoływanych i odwoływanych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Prezes Rady Ministrów wybiera przewodniczącego Komisji spośród członków Komisji.

2. W skład Komisji może zostać powołana osoba, która:

- 1) ma obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw publicznych;
- 2) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- 3) nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) posiada wykształcenie wyższe lub niezbędną wiedzę w zakresie funkcjonowania organów władzy publicznej;
- 5) cieszy się nieposzlakowaną opinią;
- 6) wyraziła zgodę na bycie kandydatem.

3. Prawo zgłaszania Marszałkowi Sejmu kandydatów na członków Komisji w liczbie nie większej niż 9 przysługuje każdemu klubowi poselskiemu, w terminie wskazanym przez Marszałka Sejmu.

4. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Służba Kontrwywiadu Wojskowego przedstawiają opinię w przedmiocie dawania rękojmi zachowania tajemnicy przez kandydata klubowi poselskiemu, który zgłosił danego kandydata, oraz Marszałkowi Sejmu w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku Marszałka Sejmu o wydanie opinii.

---

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 04.03.2021, str. 35.

5. Jeżeli opinia, o której mowa w ust. 4, jest negatywna, klub poselski może przedstawić innego kandydata. Przedstawienie innego kandydata jest równoznaczne z wycofaniem poprzedniej kandydatury. Przepisy ust. 2–4 stosuje się odpowiednio.

6. Przewodniczący i członkowie Komisji w zakresie pełnienia obowiązków sekretarzy stanu wykonują zadania związane wyłącznie ze sprawowaniem funkcji w Komisji.

7. Przewodniczący i członkowie Komisji w zakresie sprawowania swojej funkcji w Komisji są niezależni i nie podlegają służbowo Prezesowi Rady Ministrów.

Art. 10. 1. Wygaśnięcie członkostwa w Komisji następuje w przypadku:

- 1) śmierci;
- 2) złożenia rezygnacji;
- 3) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) odwołania przez Sejm.

2. W przypadku wygaśnięcia członkostwa w Komisji wyboru uzupełniającego dokonuje Sejm.

3. Do wyboru uzupełniającego, o którym mowa w ust. 2, przepisy art. 9 stosuje się odpowiednio.

Art. 11. 1. Przewodniczący Komisji kieruje jej pracami, reprezentuje Komisję na zewnątrz oraz wykonuje inne czynności przewidziane w ustawie oraz w regulaminie działania Komisji.

2. Komisja może, na wniosek przewodniczącego Komisji, powołać ze swojego grona do 2 zastępców przewodniczącego Komisji.

3. Przewodniczący Komisji może upoważnić członka Komisji do wykonywania niektórych czynności przewodniczącego Komisji.

4. Przewodniczący Komisji lub jego zastępca może udzielić pełnomocnictwa adwokatowi lub radcy prawnemu do reprezentowania Komisji przed sądami powszechnymi, sądami administracyjnymi, sądami wojskowymi, Sądem Najwyższym, Trybunałem Konstytucyjnym, Trybunałem Stanu oraz zagranicznymi organami sądowymi.

Art. 12. 1. Przewodniczącemu Komisji przysługuje ryczałtowa miesięczna dieta w wysokości trzykrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207).

2. Do członków Komisji nie stosuje się przepisów art. 3b, art. 5 i art. 5b ustawy z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 1215 i 1459).

3. Członków Komisji w zakresie ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego traktuje się jak pracowników.

4. Płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za członków Komisji jest Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.

5. Przewodniczący Komisji może upoważniać pracownika Kancelarii Prezesa Rady Ministrów zajmującego się obsługą Komisji do załatwiania określonych spraw w jego imieniu, w szczególności do wydawania zaświadczeń oraz do poświadczania odpisów dokumentów za zgodność z oryginałem na potrzeby prowadzonych postępowań.

6. Przewodniczącemu oraz członkom Komisji mającym inne miejsce zamieszkania niż miejsce posiedzeń Komisji przysługują diety oraz zwrot kosztów przejazdów i noclegów związanych z uczestnictwem w tych posiedzeniach, na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1510, 1700 i 2140).

7. Prezes Rady Ministrów, w drodze zarządzenia, określa regulamin działania Komisji.

Art. 13. Przewodniczący oraz członkowie Komisji nie mogą być pociągnięci do odpowiedzialności za swoją działalność wchodzącą w zakres sprawowania funkcji w Komisji.

Rozdział 4

Postępowanie przed Komisją

Art. 14. 1. Komisja wydaje decyzje administracyjne, postanowienia i uchwały.

2. Przewodniczący Komisji może wydawać zarządzenia.

Art. 15. 1. Komisja wydaje decyzje administracyjne, postanowienia i uchwały większością głosów, w głosowaniu jawnym, w obecności co najmniej 5 członków Komisji, w tym przewodniczącego Komisji.

2. W przypadku równej liczby głosów rozstrzyga głos przewodniczącego Komisji.

3. Decyzje administracyjne, postanowienia i uchwały podpisuje przewodniczący Komisji.

4. Decyzje administracyjne, postanowienia i uchwały Komisji są ostateczne.

Art. 16. 1. Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szef Agencji Wywiadu, Szef Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szef Służby Wywiadu Wojskowego, Szef Centralnego

Biura Śledczego, Prokurator Generalny, prokuratorzy, Prezes Najwyższej Izby Kontroli, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego, prezesi sądów powszechnych, sądów wojskowych oraz sądów administracyjnych, organy administracji rządowej i samorządowej, podległe im jednostki organizacyjne, organy samorządów zawodowych, a także inne jednostki organizacyjne i instytucje, na wniosek przewodniczącego Komisji, w terminie i w zakresie wskazanych we wniosku, zapewniają przewodniczącemu Komisji oraz wyznaczonym przez niego członkom Komisji dostęp do wszelkich, łącznie z zawierającymi informacje niejawne oraz tajemnicę przedsiębiorstwa, materiałów, w tym archiwalnych i operacyjnych, akt postępowań przygotowawczych i sądowych, a także do innych dokumentów niezbędnych do wykonywania zadań Komisji oraz zapewniają wszelką inną pomoc przy wykonywaniu tych zadań.

2. Spółki, na wniosek przewodniczącego Komisji, w terminie i w zakresie wskazanych we wniosku, zapewniają przewodniczącemu Komisji oraz wyznaczonym przez niego członkom Komisji dostęp do wszelkich, łącznie z zawierającymi informacje niejawne i tajemnicę przedsiębiorstwa, materiałów i dokumentów niezbędnych do wykonywania zadań Komisji.

3. W przypadku akt postępowania przygotowawczego i sądowego, na wniosek przewodniczącego Komisji, właściwy prokurator lub prezes właściwego sądu przekazuje niezbędne dokumenty z akt sprawy lub ich kopie, a także przesyła akta albo ich kopie w całości lub w określonej części. W przypadku sprawy w toku lub postępowania niezakończonego prawomocnym orzeczeniem prokurator lub prezes sądu może przekazać zamiast dokumentów lub akt ich kopie.

4. W przypadku dokumentów innych niż określone w ust. 3, we wniosku przewodniczącego Komisji wskazuje się sposób i termin zapoznania się z materiałem lub dokumentem albo zakres wymaganej pomocy i termin jej realizacji.

5. Przewodniczącemu oraz członkom Komisji przysługuje prawo wstępu do pomieszczeń, w których znajdują się informacje i materiały, o których mowa w ust. 1, oraz wglądu w działalność organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego, a także podległych im jednostek organizacyjnych.

Art. 17. 1. Przewodniczący Komisji może wystąpić do prokuratora z wnioskiem o przeszukanie pomieszczeń lub innych miejsc lub zajęcie rzeczy w celu zabezpieczenia dowodu w sprawie.

2. Prokurator wydaje postanowienie o przeszukaniu pomieszczeń lub innych miejsc lub zajęciu rzeczy w celu zabezpieczenia dowodu w sprawie, jeżeli jest to niezbędne do zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania. Przepisy art. 217, art. 219, art. 220–234 i art. 236 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375 i 1855) stosuje się odpowiednio.

3. Prokurator przekazuje Komisji zajęte rzeczy. Postanowienie o zwrocie rzeczy prokurator wydaje po zasięgnięciu opinii Komisji.

Art. 18. 1. Przewodniczący Komisji może wystąpić do Komendanta Głównego Policji o uzyskanie danych, o których mowa w art. 20c ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2021 r. poz. 1882, z późn. zm.³⁾), jeżeli jest to niezbędne do zweryfikowania wpływów rosyjskich na osoby, o których mowa w art. 4.

2. Komendant Główny Policji uzyskuje dane, o których mowa w ust. 1, zgodnie z art. 20c ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji i przekazuje przewodniczącemu Komisji dane, niezwłocznie po ich uzyskaniu.

3. Przepisy art. 20ca ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji stosuje się odpowiednio do danych udostępnionych Komisji.

Art. 19. 1. Komisja przeprowadza czynności sprawdzające oraz prowadzi postępowanie.

2. Komisja przeprowadza czynności sprawdzające z urzędu w celu stwierdzenia, czy wystąpiło prawdopodobieństwo działań, o których mowa w art. 4. Komisja może powierzyć przeprowadzenie czynności sprawdzających wyznaczonemu członkowi Komisji lub wyznaczonym członkom Komisji albo upoważnionemu pracownikowi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów zajmującemu się obsługą Komisji, pod nadzorem wyznaczonego członka albo wyznaczonych członków Komisji.

3. Komisja w wyniku przeprowadzenia czynności sprawdzających wydaje postanowienie o wszczęciu postępowania w przypadku uprawdopodobnienia, że wystąpiły wpływy rosyjskie, o których mowa w art. 4 ust. 1.

4. Postanowienie o wszczęciu postępowania zawiera co najmniej opis potencjalnych wpływów rosyjskich, wskazanie podstawy prawnej oraz dane stron postępowania znane Komisji w dacie wszczęcia postępowania.

Art. 20. 1. Komisja wszczyna postępowanie z urzędu.

---

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 2333, 2447 i 2448 oraz z 2022 r. poz. 655, 1115, 1488 i 1855.

2. O wszczęciu postępowania Komisja zawiadamia strony postępowania, którymi są osoby, o których mowa w art. 4 ust. 1. Jeżeli postępowanie wiąże się z badaniem rosyjskiego wpływu na działalność organu władzy publicznej lub spółki, o wszczęciu postępowania zawiadamia się dany organ lub spółkę, o ile nie jest stroną postępowania.

Art. 21. 1. W toku postępowania Komisja może przeprowadzić rozprawę.

2. Rozprawa przed Komisją jest jawna.

3. Komisja może wyłączyć jawność rozprawy w całości lub w części ze względu na bezpieczeństwo państwa, zagrożenie spokoju, moralności i porządku publicznego, a także jeżeli w toku rozprawy mają być omawiane szczegóły życia rodzinnego lub rozpatrywane informacje stanowiące tajemnicę podlegającą ochronie na podstawie odrębnych przepisów lub informacje stanowiące dane, o których mowa w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości (Dz. U. z 2019 r. poz. 125 oraz z 2022 r. poz. 1700).

4. Komisja rozstrzyga o wyłączeniu jawności rozprawy postanowieniem.

5. Podczas rozprawy odbywającej się z wyłączeniem jawności na sali mogą być obecni: strony postępowania, świadkowie, przedstawiciele ustawowi i pełnomocnicy stron, prokurator oraz wyznaczeni przez przewodniczącego Komisji pracownicy Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

6. Postanowienia o wyłączeniu jawności oraz decyzje administracyjne kończące postępowanie w sprawie ogłasza się w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Art. 22. 1. Przewodniczący Komisji zezwala przedstawicielom środków masowego przekazu na dokonywanie za pomocą aparatury utrważeń obrazu i dźwięku z przebiegu rozprawy oraz na transmisję audiowizualną za pośrednictwem sieci Internet.

2. Komisja może określić warunki udziału w rozprawie przedstawicieli środków masowego przekazu.

3. Jeżeli ze względów techniczno-organizacyjnych obecność przedstawicieli środków masowego przekazu utrudnia przebieg rozprawy, Komisja ogranicza liczbę przedstawicieli środków masowego przekazu na sali, w której odbywa się rozprawa, i wskazuje uprawnionych do dokonywania za pomocą aparatury utrważeń obrazu i dźwięku z przebiegu rozprawy oraz transmisji audiowizualnej za pośrednictwem sieci Internet według kolejności zgłoszeń lub na podstawie losowania.

4. Przewodniczący Komisji zarządza opuszczenie sali, w której odbywa się rozprawa, przez przedstawicieli środków masowego przekazu, którzy zakłócają przebieg rozprawy.

5. W razie gdyby obecność przedstawicieli środków masowego przekazu mogła oddziaływać krępująco na zeznania świadka, przewodniczący Komisji może zarządzić opuszczenie sali, w której odbywa się rozprawa, przez przedstawicieli środków masowego przekazu na czas przesłuchania świadka.

Art. 23. Dowodami w postępowaniu mogą być w szczególności: dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych, materiały, dokumenty i informacje zebrane w wyniku czynności sprawdzających.

Art. 24. 1. Komisja może wezwać stronę postępowania albo osobę fizyczną działającą w charakterze organu lub działającą w imieniu tej strony albo z jej upoważnienia do stawienia się na rozprawę osobiście. Udział osoby wezwanej do stawienia się na rozprawę osobiście jest obowiązkowy niezależnie od miejsca zamieszkania osoby wezwanej.

2. Strona postępowania, która mimo prawidłowego wezwania nie stawiła się bez uzasadnionej przyczyny albo bez zezwolenia kierującego rozprawą opuściła rozprawę Komisji przed jej zakończeniem, może być ukarana grzywną do 20 000 zł, a w razie ponownego niezastosowania się do wezwania – grzywną do 50 000 zł.

Art. 25. 1. Osoba wezwana przez Komisję w charakterze świadka lub biegłego ma obowiązek, niezależnie od swojego miejsca zamieszkania, stawić się na wezwanie i złożyć zeznania.

2. Przed rozpoczęciem przesłuchania świadka należy pouczyć o odpowiedzialności karnej na podstawie art. 233 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny.

3. Świadek lub biegły, który mimo prawidłowego wezwania nie stawił się bez uzasadnionej przyczyny, bez zezwolenia kierującego rozprawą opuścił rozprawę Komisji przed jej zakończeniem lub bezzasadnie odmówił złożenia zeznania albo wydania opinii, może być ukarany grzywną do 20 000 zł, a w razie ponownego niezastosowania się do wezwania – grzywną do 50 000 zł.

Art. 26. 1. Osoby obowiązane do zachowania w tajemnicy informacji niejawnych o klauzuli tajności „tajne” lub „ściśle tajne” mogą być przesłuchane co do okoliczności, na które rozciąga się ten obowiązek, tylko po zwolnieniu ich od obowiązku zachowania tajemnicy przez właściwy organ.

2. Komisja może wystąpić do właściwego organu o zwolnienie osoby wezwanej przez Komisję od obowiązku zachowania tajemnicy.

3. Zwolnienia wolno odmówić tylko wtedy, gdy złożenie zeznania wyrządzić mogłoby poważną szkodę państwu.

4. Organ, o którym mowa w ust. 1, wydaje decyzję w przedmiocie zwolnienia z tajemnicy niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 2 dni roboczych od dnia doręczenia wystąpienia Komisji. Brak decyzji uznaje się za zwolnienie od obowiązku zachowania tajemnicy.

Art. 27. Osoby obowiązane do zachowania tajemnicy prawnie chronionej innej niż informacje niejawne o klauzuli tajności „tajne” lub „ściśle tajne” mogą odmówić zeznań co do okoliczności, na które rozciąga się ten obowiązek, chyba że Komisja zwolni je od obowiązku zachowania tajemnicy, z zastrzeżeniem przepisu art. 28.

Art. 28. 1. Osoby obowiązane do zachowania tajemnicy notarialnej, adwokackiej, radcy prawnego, lekarskiej lub dziennikarskiej mogą być przesłuchane co do faktów objętych tą tajemnicą tylko wtedy, gdy jest to niezbędne do ochrony ważnych interesów Rzeczypospolitej Polskiej lub ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego publicznego, a ustalenie okoliczności na podstawie innego dowodu byłoby nadmiernie utrudnione.

2. W celu uzyskania zgody na przesłuchanie osób co do faktów, o których mowa w ust. 1, Komisja składa pisemny wniosek do Sądu Okręgowego w Warszawie.

3. Sąd rozpatruje wniosek, o którym mowa w ust. 2, w terminie 7 dni od dnia wpłynięcia wniosku.

4. Komisji i osobie wezwanej służy zażalenie na postanowienie sądu w przedmiocie zezwolenia na przesłuchanie, na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego..

5. Wniesienie zażalenia wstrzymuje wykonanie postanowienia sądu.

Art. 29. 1. Komisja może na wniosek ukaranego, o którym mowa w art. 24 ust. 2 lub art. 25 ust. 3, złożony w terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o ukaraniu, uznać za usprawiedliwioną nieobecność, odmowę zeznania lub wydania opinii i zwolnić od grzywny. Przepisów art. 88 § 1 i 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000 i 2185) nie stosuje się.

2. Należności pieniężne z tytułu grzywny są dochodzone na podstawie tytułu wykonawczego wystawionego przez Komisję. Należności te stanowią dochód budżetu państwa.

Art. 30. 1. W przypadkach określonych w art. 24 ust. 2 lub art. 25 ust. 3, w razie ponownego niezastosowania się do wezwania, Komisja może wystąpić do właściwego prokuratora okręgowego z wnioskiem o zarządzenie zatrzymania i przymusowego doprowadzenia osoby wezwanej. Wniosek Komisji zawiera uzasadnienie.

2. Na zarządzenie prokuratora osobie zatrzymanej przysługuje zażalenie do sądu rejonowego właściwego dla miejsca zatrzymania. W zażaleniu zatrzymany może się domagać zbadania zasadności, legalności oraz prawidłowości jego zatrzymania.

Art. 31. Do zabezpieczenia i egzekucji należności, o których mowa w art. 24 ust. 2 i art. 25 ust. 3, stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2022 r. poz. 479, 1301, 1692, 1967, 2127 i 2180).

Art. 32. Posiedzenia Komisji wyznaczone poza rozprawą są niejawne, chyba że przewodniczący Komisji zarządzi inaczej.

Art. 33. 1. Jeżeli w toku postępowania Komisja stwierdzi istnienie okoliczności uprawdopodobniającej, że działanie osoby, o której mowa w art. 4, było działaniem z naruszeniem prawa lub przestępstwem albo utrudniło ich ujawnienie, kieruje zawiadomienie do właściwego organu.

2. W zawiadomieniu Komisja może żądać przeprowadzenia kontroli, a także wszczęcia postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej, służbowej, materialnej lub innej przewidzianej w przepisach dotyczących stosunku pracy.

3. Organ w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia powiadamia Komisję o podjętych środkach lub zajęтым stanowisku albo o sposobie zakończenia kontroli lub postępowania.

Art. 34. Przewodniczący Komisji po zamknięciu rozprawy wyznacza stronom postępowania termin do wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

Art. 35. W wyniku postępowania Komisja wydaje decyzję administracyjną, w której:

- 1) stwierdza działanie osoby, o której mowa w art. 4 ust. 1, pod wpływem rosyjskim na szkodę interesów Rzeczypospolitej Polskiej i, o ile uzna to za niezbędne, zarządza środki zaradcze, o których mowa w art. 36 ust. 1;
- 2) stwierdza wydanie decyzji administracyjnej, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2, i zarządza środek zaradczy, o którym mowa w art. 37 ust. 1;
- 3) stwierdza, że działanie osoby, o której mowa w art. 4 ust. 1, nie było działaniem pod wpływem rosyjskim na szkodę interesów Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 36. 1. Komisja, wydając decyzję administracyjną, o której mowa w art. 35 pkt 1, może zastosować w stosunku do osoby, o której mowa w art. 4 ust. 1, co najmniej jeden z następujących środków zaradczych, zgodnie z art. 5 ust. 2 i 3:

- 1) cofnięcie poświadczenia bezpieczeństwa lub nałożenie zakazu otrzymania poświadczenia bezpieczeństwa na okres do 10 lat od dnia wydania decyzji administracyjnej;
- 2) zakaz pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi na okres do 10 lat;
- 3) cofnięcie pozwolenia na broń, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2020 r. poz. 955 oraz z 2022 r. poz. 275 i ...), lub nałożenie zakazu posiadania pozwolenia na broń na okres do 10 lat od dnia wydania decyzji administracyjnej.

2. Do środka zaradczego, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, stosuje się przepisy art. 32 ust. 2 i 3, art. 154 ust. 2 oraz art. 156 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 289 oraz z 2022 r. poz. ...).

3. W przypadku zastosowania środka zaradczego, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, decyzję administracyjną o zastosowaniu tego środka Komisja przesyła niezwłocznie Głównej Komisji Orzekającej w Sprawach o Naruszenie Dyscypliny Finansów Publicznych, o której mowa w art. 42 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

4. Wydanie decyzji administracyjnej, o której mowa w ust. 1, w stosunku do osoby, o której mowa w art. 4 ust. 1, powoduje, że osoba, wobec której została wydana decyzja administracyjna, nie daje rękojmi należytego wykonywania czynności w interesie publicznym.

Art. 37. 1. Jeżeli postępowanie wykaże, że zachodzi sytuacja, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2, Komisja wydaje decyzję administracyjną, o której mowa w art. 35 pkt 2, i:

- 1) uchyla decyzję administracyjną, która została wydana pod wpływem rosyjskim na szkodę interesów Rzeczypospolitej Polskiej, w całości i przekazuje sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi, który wydał tę decyzję, albo
- 2) uchyla decyzję administracyjną, która została wydana pod wpływem rosyjskim na szkodę interesów Rzeczypospolitej Polskiej, w części i przekazuje sprawę w tym zakresie do ponownego rozpatrzenia organowi, który wydał tę decyzję, albo
- 3) stwierdza nieważność decyzji administracyjnej która została wydana pod wpływem rosyjskim na szkodę interesów Rzeczypospolitej Polskiej, w całości lub w części, jeżeli zachodzą przesłanki określone w art. 156 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, albo
- 4) stwierdza, że decyzja administracyjna, która została wydana pod wpływem rosyjskim na szkodę interesów Rzeczypospolitej Polskiej, została wydana z naruszeniem prawa i wywołała nieodwracalne skutki prawne, o których mowa w art. 39 ust. 4 oraz wskazuje okoliczności, z powodu których nie można uchylić tej decyzji.

2. Wydając decyzję administracyjną, o której mowa w ust. 1 pkt 1 lub 2, Komisja wskazuje okoliczności, które należy wziąć pod uwagę przy ponownym rozpatrzeniu sprawy. Zapatrywania prawne i wskazania Komisji co do dalszego postępowania są wiążące dla organu, któremu przekazano sprawę do ponownego rozpatrzenia.

Art. 38. 1. Stenogram sporządzony na podstawie zapisu dźwiękowego rozprawy, posiedzenia, przesłuchania świadka oraz strony postępowania, po podpisaniu przez przewodniczącego Komisji, stanowi protokół tej rozprawy, tego posiedzenia lub tego przesłuchania.

2. O rejestracji przebiegu rozprawy, posiedzenia lub przesłuchania świadka oraz strony postępowania przewodniczący Komisji informuje osobę wezwaną oraz osoby biorące udział w czynności. Przewodniczący Komisji poucza obecnych, że udzielenie zgody na rejestrację zapisu dźwiękowego lub dźwięku oraz obrazu przez osobę wezwaną oraz osoby biorące udział w czynnościach nie jest wymagane.

3. Zapis dźwiękowy rozprawy, posiedzenia, przesłuchania świadka oraz strony postępowania stanowi załącznik do protokołu.

4. Osoba wezwana na rozprawę ma prawo zapoznać się ze stenogramem sporządzonym na podstawie zapisu dźwiękowego oraz wnieść zastrzeżenie w przypadku stwierdzenia przez nią rozbieżności między zapisem dźwiękowym a stenogramem.

5. Protokół podpisuje przewodniczący Komisji. Podpisy osoby wezwanej na rozprawę oraz osób biorących udział w czynności nie są wymagane.

Art. 39. 1. W sprawach nieuregulowanych niniejszą ustawą stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, z wyłączeniem art. 8 § 2, art. 13, art. 25, art. 31, art. 96a-96n, art. 114-122h, art. 127-144 i art. 156 § 2 tej ustawy.

2. Przepisów ustawy, o której mowa w ust. 1, nie stosuje się do czynności sprawdzających, o których mowa w art. 19 ust. 1.

3. Do spraw określonych w art. 22 oraz w art. 40 ust. 5 nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781).

4. Nie stwierdza się nieważności decyzji administracyjnej Komisji, jeżeli od dnia doręczenia lub ogłoszenia tej decyzji upłynęło 10 lat, a także gdy decyzja administracyjna wywołała nieodwracalne skutki prawne.

5. Nie obciąża się Komisji jako wierzyciela kosztami egzekucyjnymi ani opłatą komorniczą, o których mowa w art. 64–66 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Rozdział 5

Działalność informacyjna i prewencyjna Komisji

Art. 40. 1. Komisja przygotowuje raport ze swojej działalności zawierający:

- 1) opis stwierdzonych przypadków działań, o których mowa w art. 4;
- 2) informacje o wydanych decyzjach administracyjnych i orzeczonych w nich środkach zaradczych;
- 3) wnioski i rekomendacje dla organów państwa oraz organizacji i podmiotów w zakresie zapobiegania i zwalczania wpływów rosyjskich.

2. Raport jest przygotowywany corocznie.

3. Na wniosek przewodniczącego Komisji, Komisja publikuje częściowy raport w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

4. Raport po przyjęciu go przez Komisję, jest prezentowany przez przewodniczącego Komisji w Sejmie.

5. Raport z działalności Komisji jest jawny i udostępnia się go w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Art. 41. Komisja może wnosić pod obrady Rady Ministrów projekty dokumentów rządowych, na zasadach i w trybie określonych w regulaminie pracy Rady Ministrów.

Rozdział 6

Przepisy zmieniające

Art. 42. W ustawie z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2020 r. poz. 955 oraz z 2022 r. poz. 275) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 17 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Właściwy organ Policji odmawia wydania pozwolenia na broń osobie, wobec której zastosowano środek zaradczy, o którym mowa w art. 36 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia ... o Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007–2022 (Dz. U. poz. ...).”;

2) w art. 18 w ust. 1 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) została określona jako osoba, która działała pod wpływem rosyjskim na szkodę interesów Rzeczypospolitej Polskiej, i obowiązuje wobec niej środek zaradczy, o którym mowa w art. 36 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia ... o Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007–2022.”.

Art. 43. W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2072, z 2021 r. poz. 1080 i 1236 oraz z 2022 r. poz. 655, 1259 i 1933) w art. 77 w § 1 po pkt 2b dodaje się pkt 2c w brzmieniu:

„2c) w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów do obsługi Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007–2022 – na wniosek Prezesa Rady Ministrów;”.

Art. 44. W ustawie z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 289) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 188 otrzymuje brzmienie:

„Art. 188. Prawomocne orzeczenie o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych oraz ostateczna decyzja administracyjna o nałożeniu środka zaradczego, o którym mowa w art. 36 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia ... o Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej

Polskiej w latach 2007–2022 (Dz. U. poz. ...), podlega wpisowi do rejestru prowadzonego przez Główną Komisję Orzekającą.”;

2) w art. 189 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Przewodniczący Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007–2022 po uzyskaniu informacji, będącej podstawą do dokonania zmiany lub usunięcia wpisu do rejestru, niezwłocznie zawiadamia o tym Przewodniczącego Głównej Komisji Orzekającej.”.

Art. 45. W ustawie z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 742 oraz z 2022 r. poz. 655 i 1933) w art. 30 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Organ prowadzący postępowanie sprawdzające odmawia wydania poświadczenia bezpieczeństwa, jeżeli w stosunku do osoby sprawdzanej obowiązuje środek zaradczy, o którym mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia ... o Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007–2022 (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 46. W ustawie z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2022 r. poz. 1247 i 1259) w art. 106 po § 1a dodaje się § 1b w brzmieniu:

„§ 1b. Prokurator Generalny na wniosek Prezesa Rady Ministrów może delegować prokuratora powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów do obsługi Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007–2022. Delegowanie na okres dłuższy niż 6 miesięcy w ciągu roku może nastąpić tylko za zgodą prokuratora.”.

Rozdział 7

Przepis epizodyczny, przepisy dostosowujące i przepis o wejściu w życie

Art. 47. Komisja publikuje pierwszy raport, o którym mowa w art. 40 ust. 1, do dnia 17 września 2023 r.

Art. 48. Tworzy się Państwową Komisję do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007-2022.

Art. 49. 1. Kluby poselskie przedstawiają kandydatów na członków Komisji Marszałkowi Sejmu w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie ustawy.

2. Głosowanie nad kandydatami na członków Komisji, o których mowa w ust. 1, odbywa się na pierwszym posiedzeniu Sejmu po upływie terminu na wydanie opinii, o którym mowa w art. 9 ust. 4.

3. Jeżeli klub poselski, po negatywnej opinii Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Służby Kontrwywiadu Wojskowego, przedstawił innego kandydata na członka Komisji, termin na wydanie opinii wobec nowego kandydata wynosi 14 dni od dnia złożenia przez Marszałka Sejmu wniosku o opinię. Przedstawienie innego kandydata nie wpływa na termin głosowania, o którym mowa w ust. 2.

4. Głosowania nad kandydatem, o którym mowa w ust. 3, dokonuje się na pierwszym posiedzeniu po upływie terminu na wydanie opinii, o którym mowa w ust. 3, o ile w Komisji nadal jest wakat.

Art. 50. Prezes Rady Ministrów powołuje przewodniczącego Komisji w terminie 14 dni od dnia wyboru kandydata na ostatni wakat w Komisji, zgodnie z art. 49.

Art. 51. Prezes Rady Ministrów określi regulamin, o którym mowa w art. 12 ust. 7, w terminie 14 dni od dnia wyboru przewodniczącego Komisji.

Art. 52. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel ustawy

Celem ustawy jest utworzenie Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007–2022, zwanej dalej „Komisją”. Potrzeba powołania specjalnego organu wynika z konieczności ochrony interesu Rzeczypospolitej Polskiej przez:

- zbadanie i opisanie wpływów rosyjskich zarówno na działalność funkcjonariuszy publicznych oraz kadre kierowniczą wyższego szczebla spółek Skarbu Państwa, jak i innych osób, które w istotny sposób (np. w sferze medialnej czy społecznej) wpływały na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej;
- wzruszenia wydanych decyzji administracyjnych, które zostały wydane wskutek wpływów rosyjskich, na szkodę interesu Rzeczypospolitej Polskiej;
- zastosowanie środków zaradczych, które mają na celu ograniczenie dostępu do newralgicznych informacji, ważnych stanowisk, czy też do broni osobom, które działały pod wpływem rosyjskim, tak aby przez zminimalizować ryzyko ponownego ich działania na szkodę interesu Rzeczypospolitej pod wpływem rosyjskim.

Poza jakąkolwiek wątpliwością jest, że Rzeczpospolita Polska jest przedmiotem działań osób, podmiotów i instytucji związanych z Federacją Rosyjską. Są to działania o różnym charakterze – legalnym, bezprawnym, operacyjnym, lobbingowym, korupcyjnym czy też medialnym. Od lat w publikacjach naukowych opisuje się jak Federacja Rosyjska i podmioty od niej zależne oddziałują na politykę i gospodarkę innych krajów z wykorzystaniem swoich surowców naturalnych, w tym uzależniając państwa od dostaw taniego surowca i tworząc w tych państwach swoje grupy wpływu, które – przez zależności finansowe, organizacyjne, osobiste, czy ideologiczne – starają się oddziaływać na czynniki decyzje w danym państwie, aby podejmowano decyzje jak najkorzystniejsze z punktu widzenia Federacji Rosyjskiej i jej podmiotów zależnych¹. W obecnym

---

¹ A. Wasilewski, *Gaz ziemny w polityce zagranicznej Rosji*, „Sprawy Międzynarodowe” 2004, nr 1, s. 95-120, S. Gardocki, *Ropa i gaz jako środki strategii politycznej Rosji po 2000 roku*, „Studia Europejskie (Gdańsk)”, T. 15, 2006, s. 185-205; F. Kazin, *Globalna strategia Gazpromu a narodowe interesy Rosji*, „Przegląd Dyplomatyczny” 2006, nr 1, s. 85-103.

kontekście geopolitycznym, po rosyjskiej agresji na Ukrainę i wywołanym kryzysie energetycznym, a także generowanym przez ów kryzys wzroście cen produktów i usług, działania te są bardziej szkodliwe niż kiedykolwiek. Okoliczności wymagają zatem podjęcia działań nadzwyczajnych, które zmierzają do ochrony interesów Rzeczypospolitej Polskiej. Stąd też potrzeba powołania Komisji, która dokona całościowego przeglądu wpływów rosyjskich, które zagrażają bezpieczeństwu wewnętrznemu Rzeczypospolitej Polskiej.

Konieczne jest dokonanie weryfikacji działań osób odpowiedzialnych za podejmowanie decyzji w strategicznych dla funkcjonowania państwa sektorach w ciągu ostatnich 15 lat. W 2007 r. rząd Jarosława Kaczyńskiego kontynuował politykę w relacjach polsko-rosyjskich mającą na celu budowanie silnej suwerenności w zakresie bezpieczeństwa zewnętrznego, a także niezależnej polityki energetycznej. To w tamtym na pierwszy plan wysuwały się kwestie embarga na eksport polskiego mięsa do Rosji oraz negatywne reakcje Federacji Rosyjskiej na udział Polski w projekcie budowy elementów amerykańskiego systemu tarczy antyrakietowej². Wkrótce potem rozpoczęła się rosyjska agresja na Gruzję, którą zdecydowanie potępił ówczesny prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Lech Kaczyński, co scementowało w rosyjskiej narracji Rzeczpospolitą Polską jako państwo nieprzyjazne wobec Federacji Rosyjskiej. Od tamtej pory, jak wynika z publikowanych przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego informacji, mamy do czynienia ze zintensyfikowanymi działaniami podmiotów związanych z Federacją Rosyjską, które mają na celu po pierwsze zdestabilizowanie sytuacji wewnętrznej w Rzeczypospolitej Polskiej, po drugie budowanie grup wpływu, które funkcjonują w relacjach z podmiotami zależnymi od Federacji Rosyjskiej na zasadzie klientelizmu, a po trzecie zwasalizowanie Rzeczypospolitej Polskiej w stosunkach bilateralnych z Federacją Rosyjską na polu politycznym, militarnym i gospodarczym.

Jednocześnie nie sposób nie zauważyć, że rząd Donalda Tuska w latach 2007-2014 realizował zgoła inną politykę wobec Federacji Rosyjskiej. Określa się ją mianem resetu w relacjach z Rosją, który zresztą został opracowany koncepcyjnie w Niemczech, przez rząd Angeli Merkel. Charakterystycznym działaniem dla tego okresu były spotkania, na różnym szczeblu, pomiędzy władzami Polski oraz Federacji Rosyjskiej, w tym zwłaszcza z Władimirem Putinem oraz Siergiejem Ławrowem. Do rangi symbolu ówczesnego resetu urosło już podpisanie w 2010 r. przez

---

² G. Haber, M. Mazurkiewicz, *Stosunki Polska - Rosja w latach 2005-2007. Zarys problemu*, [w:] M. Hartliński, A. Hołub, K. Tybuchowska-Hartlińska (red.), *Bliskie sąsiedztwo - dalekie sojusze*, Olsztyn 2008, s. 55.

Waldemara Pawlaka kontraktu gazowego z Gazpromem. Nie można mieć zatem wątpliwości, że utworzenie Komisji jest w pełni uzasadnione.

Komisja nie będzie posiadała uprawnień służb specjalnych, czy też uprawnień prokuratorskich – będzie ona przekazywać informacje o zebranych dowodach na popełnienie przestępstwa oraz kierować zawiadomienia dotyczące wszczęcia przez właściwe organy postępowań karnych, bądź postępowań innych niż karne. Celem projektodawcy nie jest również wkroczenie projektowanym aktem prawnym w materię zarezerwowaną dla wymiaru sprawiedliwości, o której mowa w art. 175 ust. 1 Konstytucji RP. Komisja będzie stosować wyłącznie środki zaradcze o charakterze administracyjnym, pełniące funkcje prewencyjne. Kluczowe w działalności Komisji będzie zbadanie powiązań osób zajmujących ważne stanowiska państwowe w latach 2007–2022, przeanalizowanie kulis niekorzystnych z punktu widzenia interesów Rzeczypospolitej Polskiej decyzji zapadłych w tamtym czasie, wyjaśnienie czy podejmowane były one pod wpływem rosyjskim i poinformowanie o tym opinii publicznej.

Istotnym jest fakt, iż cele Komisji nie mogłyby zostać zrealizowane w ramach sejmowej komisji śledczej, o której mowa w art. 111 Konstytucji RP. Jej ograniczone kompetencje uniemożliwiłyby efektywne zbadanie wpływów rosyjskich, a także sprawiłoby, że niemożliwe byłoby podjęcie natychmiastowych działań prewencyjnych w postaci środków zaradczych. Co więcej, historia komisji śledczych dowodzi ich wysokiej nieefektywności.

2. Rzeczywisty stan w dziedzinie, która ma być unormowana

Skala wpływu rosyjskiego na funkcjonowanie Rzeczypospolitej Polskiej wciąż nie jest jasna. Działania i retoryka władz publicznych Federacji Rosyjskiej po agresji na Ukrainę wskazują, że Rzeczpospolita Polska wciąż jest istotnym przedmiotem działań operacyjnych, które mają zdestabilizować jej sytuację wewnętrzną. Od dłuższego czasu Rzeczpospolita Polska jest celem różnego rodzaju operacji o charakterze hybrydowym, które negatywnie wpływają na bezpieczeństwo wewnętrzne naszego kraju. Rzeczpospolita Polska nie tylko wykonuje unijne sankcje nałożone na Federację Rosyjską oraz podmioty i osoby z nią związane, ale też nałożyła własne sankcje, co dodatkowo uderza w stan gospodarski rosyjskiej, generując równocześnie próby ich obejścia przez podmioty rosyjskie i podmioty krajowe, współpracujące z Federacją Rosyjską. Nie ulega wątpliwości, że od lat Rzeczpospolita Polska jest obiektem intensywnych działań służb

specjalnych Federacji Rosyjskiej, co potwierdzają w oficjalnym wypowiedziach przedstawiciele polskich organów bezpieczeństwa³, jak i doniesienia prasowe o urzędnikach działających na rzecz Federacji Rosyjskiej⁴, zatrzymaniach szpiegów udających dziennikarzy⁵, a także kolejnych zatrzymaniach ludzi działających na szkodę interesu Rzeczypospolitej Polskiej z rosyjskiej inspiracji⁶. Już w 2014 roku funkcjonariusze ABW w wywiadach prasowych wskazywali: „*Dla władz Rosji gaz i ropa to podstawowe instrumenty uprawiania polityki w Polsce, w Europie i na świecie. Stąd taka liczba byłych funkcjonariuszy służb we władzach spółek energetycznych*”⁷. Cyklicznie wydawane raporty już od 2009 roku ABW wskazują, że wpływ osób i podmiotów powiązanych z Federacją Rosyjską ma miejsce nie tylko przez tradycyjne działania operacyjne, ale także przez biały wywiad oraz działania lobbingowe, które dążą do rozpoznania mechanizmów procesów decyzyjnych w polskiej polityce i gospodarce – , w szczególności od roku 2011, przedmiotem tych działań była polityka energetyczna Rzeczypospolitej Polskiej⁸. Podkreślić również należy, że ostatnie kryzysy migracyjne wywołane działaniami hybrydowymi Republiki Białorusi, a także masowe migracje spowodowaną agresją rosyjską na Ukrainę spowodowały, że ryzyko przeniknięcia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej osób działających z inspiracji władz Federacji Rosyjskiej, bądź podmiotów im pokrewnych zwiększyło się istotnie.

3. Projektowany stan prawny

a) definicje

Kluczowe dla określenia zakresu ustawy są definicje, w szczególności definicja wpływu rosyjskiego. Postanowiono, iż wpływem rosyjskim będzie każde działanie: osób będących przedstawicielami władz publicznych Federacji Rosyjskiej, w szczególności osób zajmujących eksponowane stanowiska polityczne w rozumieniu art. 2 ust. 2 pkt 11 ustawy z dnia 1 marca 2018

---

³ „*Aktywność służb specjalnych Federacji Rosyjskiej w Polsce jest niezmiernie wysoka i ta sytuacja trwa już od kilkunastu lat*” Szef ABW Dariusz Łuczak, PAP, 8 listopada 2014 r.

⁴<https://www.money.pl/gospodarka/kopiowal-dane-i-przekazywal-rosji-abw-zatrzymala-polskiego-urzednika-6750300891310848a.html> dostęp 14.11.2022 r.; <https://www.gov.pl/web/sluzby-specjalne/sad-skazal-marka-w-bylego-urzednika-za-szpiegowanie-na-rzecz-rosji> dostęp 14.11.2022 r.

⁵ <https://www.rp.pl/przestepczosc/art35815071-dziennikarz-z-hispanii-zatrzymany-w-polsce-byl-rosyjskim-szpiegiem> dostęp 14.11.2022 r.

⁶https://www.rmf24.pl/fakty/polska/news-szpiegowali-w-polsce-na-rzecz-rosji-zatrzymano-dwoch-mezczyzn.nId.5987195#crp_state=1 dostęp 14.11.2022 r.

⁷https://wiadomosci.dziennik.pl/wydarzenia/artykuly/456395_rosyjscy-szpiegowie-w-polsce-tak-rosja-i-bialorus-szpieguje-ujawniamy-raport-abw.html dostęp 14.11.2022 r.

⁸ M. Świerczek, *Aktywność w Polsce służb specjalnych państw powstałych po rozpadzie ZSRR – na podstawie „Raportów z działalności Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego” za lata 2009–2012*, „Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego” 2013, s. 122–123.

r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2022 r. poz. 593, 655, 835, 2180 i 2185), osób znanych jako bliscy współpracownicy osób będących przedstawicielami władz publicznych Federacji Rosyjskiej w rozumieniu art. 2 ust. 2 pkt 12 ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, osób powiązanych osobiście, organizacyjnie lub finansowo z ww. osobami, innych osób lub innych podmiotów działających na zlecenie osób, o których mowa powyżej, które jest prowadzone zarówno metodami prawnie dozwolonymi, jak i bezprawnymi, zmierzające do wywarcia wpływu na działania spółek lub organów władzy publicznej Rzeczypospolitej Polskiej.

Komisja będzie badała wpływ wywierany w latach 2007–2022 na funkcjonariuszy publicznych w rozumieniu przepisów Kodeksu karnego oraz członków kadry kierowniczej wyższego szczebla, czyli członka zarządu, członka rady nadzorczej, dyrektora, pracownika, syndyka lub likwidatora spółki, który w związku z zajmowanym stanowiskiem podejmował decyzje mające istotny wpływ na sprawy majątkowe tej spółki, w tym na jej politykę finansową i operacyjną. Spółki, o których mowa powyżej to spółki Skarbu Państwa oraz spółki działające w sektorach wrażliwych, tj. przedsiębiorstwo państwowe, spółkę realizującą misję publiczną w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1933 oraz z 2022 r. poz. 807, 872, 1459 i 1512), lub spółkę, w której prawa z akcji albo udziałów Skarbu Państwa w latach 2007–2022 wykonywał minister kierujący działem administracji rządowej lub pełnomocnik rządu, wykonywała państwowa osoba prawna lub państwowa jednostka organizacyjna posiadająca osobowość prawną, która jest podległa ministrowi kierującemu działem administracji rządowej lub jest przez niego nadzorowana lub wykonywała inna spółka, w której prawa z akcji albo udziałów Skarbu Państwa wykonywali minister kierujący działem administracji rządowej, państwowa osoba prawna lub państwowa jednostka organizacyjna posiadająca osobowość prawną, która jest podległa ministrowi kierującemu działem administracji rządowej lub jest przez niego nadzorowana.

b) Komisja

Organem służącym realizacji celów ustawy jest Komisja. Należy zauważyć, że zarówno konstrukcja organu kolegialnego, będącego organem administracji podległym lub nadzorowanym przez Prezesa Rady Ministrów, jak i konstrukcja szczególnego organu nadzorczego jest powszechnie wykorzystywana w ramach centralnej administracji rządowej. Jako przykład organu

zbliżonego pod względem konstrukcyjnym i funkcjonalnym do projektowanej niniejszą ustawą Komisji wskazać można:

- Komisję do spraw usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich wydanych z naruszeniem prawa (tzw. Komisja Warszawska) powołaną ustawą z dnia 9 marca 2017 r. o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa (Dz. U. z 2021 r. poz. 795);
- Krajową Komisję Uwłaszczeniową działającą na podstawie art. 18 ust. 3 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz. U. poz. 191, z późn. zm.);
- Komisję Majątkową powołaną na podstawie art. 62 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 154, z późn. zm.);
- Komisja Regulacyjna ds. Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego na podstawie ustawy z dnia 4 lipca 1991 r. o stosunku Państwa do Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1726 oraz z 2022 r. poz. 1700);
- Komisja Regulacyjna ds. Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Rzeczypospolitej Polskiej powołana na podstawie ustawy z dnia 13 maja 1994 r. o stosunku Państwa do Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2015 r. poz. 43 oraz z 2022 r. poz. 1700);
- Komisja Regulacyjna ds. Gmin Wyznaniowych Żydowskich powołaną ustawą z dnia 20 lutego 1997 roku o stosunku Państwa do Gmin Wyznaniowych Żydowskich w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1798);
- Międzykościelna Komisja Regulacyjna powołaną na podstawie art. 38a ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (Dz. U. z 2022 r. poz. 1435 i 1700).

Komisje te działały (lub działają) w ramach systemu centralnych organów administracji powołanych do regulowania kwestii majątkowych dotyczących nieruchomości w drodze decyzji administracyjnych.

Projektowana Komisja ma się składać z 9 członków powoływanych i odwoływanych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Przewodniczącemu Komisji wskazywać będzie spośród jej członków Prezes Rady Ministrów.

Takie ukształtowanie kompetencji kreacyjnych podzielone pomiędzy organy administracji rządowej a Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ma na celu zapewnienie większej transparentności postępowania i obiektywizm Komisji. Kandydatów na członków Komisji będą przedstawiały kluby poselskie. Przyznanie takich kompetencji członkom władzy ustawodawczej nie powoduje jednak zmiany charakteru samej Komisji, która pozostaje organem władzy wykonawczej, a ściślej organem administracji rządowej. O jej statusie przesądza wprost ustawa i umiejscowienie przy urzędzie obsługującym centralny organ administracji rządowej. Możliwość powoływania i odwoływania członków Komisji przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej pełni zaś rolę szczególnej formuły gwarancji wzajemnej kontroli władz (w ramach systemu *check and balances*), której zastosowanie podyktowane jest szczególnymi uprawnieniami Komisji. Wątpliwości nie powinno budzić również określenie pozycji ustrojowej Komisji jako organu administracji rządowej, w sytuacji w której wydaje ona decyzje administracyjne w stosunku do osób fizycznych (środki zaradcze), a także jest władna wzruszać wydane już decyzje administracyjne.

Do wymogów koniecznych dla powołania w skład Komisji będą należały: posiadanie obywatelstwa polskiego, pełnej zdolności do czynności prawnych i korzystanie z pełni praw publicznych, niekaralność za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe popełnione umyślnie, posiadanie wyższego wykształcenia lub niezbędnej wiedzy w zakresie działania Komisji, a także nieposzlakowanej opinii.

Przewodniczący będzie kierował pracami Komisji i reprezentował ją na zewnątrz. Przewodniczący będzie również dbał o porządek podczas posiedzeń Komisji (będzie mógł wykorzystywać w tym celu instrumenty tzw. policji sesyjnej). Zakłada się, że przewodniczący Komisji będzie mógł wydawać zarządzenia.

Wynagrodzenie członków Komisji zostało ustalone tak samo, jak wynagrodzenie członków tzw. Komisji Warszawskiej. Obsługę administracyjno-biurową, a także merytoryczną Komisji zapewni Kancelaria Prezesa Rady Ministrów. Regulamin działania Komisji określi Prezes Rady Ministrów.

Komisja będzie prowadziła postępowania mające na celu wyjaśnianie przypadków funkcjonariuszy publicznych lub członków kadry kierowniczej wyższego szczebla, którzy w latach 2007–2022 pod wpływem rosyjskim, działając na szkodę interesów Rzeczypospolitej Polskiej:

- podejmowali czynności urzędowe, w tym czynności materialno–techniczne, w szczególności tworzyli i powielali nośniki informacji lub udostępniali ich treść osobom trzecim;
- w imieniu organu władzy publicznej przygotowywali, wpływali na treść lub wydawali decyzje administracyjne lub inne akty stosowania prawa;
- składali oświadczenia woli w imieniu organu władzy publicznej lub spółki, w szczególności zawierali umowy z podmiotami trzecimi, lub w związku z zajmowanym stanowiskiem brali udział w powzięciu decyzji o złożeniu oświadczenia woli, w tym negocjacjach;
- podejmowali decyzje o zatrudnieniu pracowników lub wyborze kontrahenta w ramach organu władzy publicznej lub spółki;
- dysponowali środkami publicznymi lub środkami spółki;
- uczestniczyli w procesie stanowienia prawa jako reprezentanci organów władzy publicznej lub spółki;
- brali udział w negocjacjach i zawarciu umowy międzynarodowej;
- brali udział w przygotowaniu lub prezentacji stanowiska Rzeczypospolitej Polskiej na forum międzynarodowym, w szczególności w ramach prac organizacji międzynarodowej, której Rzeczpospolita Polska jest członkiem;
- wpływali lub starali się wywrzeć wpływ na czynności, o których mowa powyżej.

Poza przypadkami funkcjonariuszy publicznych i członków kadry kierowniczej wyższego szczebla wskazanych powyżej Komisja będzie mogła badać przypadki działań pod wpływem rosyjskich innych osób, o ile działanie to w istotny sposób oddziaływało na bezpieczeństwo wewnętrzne lub godziło w interesy Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie:

- wpływu na środki masowego komunikowania;
- rozpowszechniania fałszywych informacji;
- działalności stowarzyszeń lub fundacji;

- działalności związków zawodowych, związków lub organizacji pracodawców;
- funkcjonowania infrastruktury krytycznej;
- funkcjonowania partii politycznych;
- organizacji systemu opieki zdrowotnej, w szczególności zwalczania chorób zakaźnych;
- ochrony granicy państwowej Rzeczypospolitej Polskiej.

c) postępowanie sprawdzające

Proponuje się, aby Komisja przeprowadzała z urzędu czynności sprawdzające zmierzające do ustalenia, czy istnieją podstawy do wszczęcia postępowania rozpoznawczego (art. 19 ust. 1 projektu). Czynności sprawdzające będą polegały na wstępnym rozpoznaniu i zebraniu informacji, m.in. na podstawie art. 16–18, w tym w ramach udzielonej pomocy przez inne organy władzy publicznej. Rezultat czynności sprawdzających ma zatem – zgodnie z zamierzeniem projektodawcy – stanowić asumpt do wszczęcia z urzędu i przeprowadzenia przez Komisję właściwego postępowania. Proponuje się zatem, ażeby postanowienie o wszczęciu postępowania rozpoznawczego Komisja wydawała w przypadku stwierdzenia uprawdopodobnienia, że wystąpiły wpływy rosyjskie na funkcjonariusza publicznego lub członka kadry kierowniczej wyższego szczebla spółki (art. 19 ust. 3 projektu).

d) postępowanie

Ustawa wprowadza szczególny tryb postępowania administracyjnego. W zakresie nieuregulowanym w ustawie, do spraw nią objętych będą miały zastosowanie przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

Projekt przewiduje przeprowadzenie przez Komisję – w toku postępowania– rozprawy. Rozprawa przed Komisją będzie co do zasady jawna, a wyłączenie jej jawności będzie mogło nastąpić wyłącznie ze względu na bezpieczeństwo państwa lub ochronę informacji niejawnych, a także z uwagi na zagrożenie spokoju i porządku publicznego.

W myśl projektowanej ustawy obowiązkowy będzie udział w rozprawie strony, która została wezwana do stawienia się na rozprawę osobiście. Na stronę, która bez uzasadnionej przyczyny albo bez zezwolenia kierującego rozprawą opuści rozprawę Komisji przed jej zakończeniem,

będzie mogła zostać nałożona grzywna do 20 000 zł, a w razie ponownego niezastosowania się do wezwania – grzywna do 50 000 zł.

Do stawiennictwa na rozprawie zobowiązane będą także osoby wezwane przez Komisję w charakterze świadka lub biegłego. Proponuje się ponadto, ażeby świadek podlegał odpowiedzialności karnej za zeznanie nieprawdy lub zatajenie prawdy, o czym Komisja będzie miała obowiązek go pouczyć przed rozpoczęciem przesłuchania.

Podobnie jak w przypadku strony – na świadka lub biegłego, który bez uzasadnionej przyczyny albo bez zezwolenia kierującego rozprawą opuści rozprawę Komisji przed jej zakończeniem, będzie mogła zostać nałożona grzywna do 20 000 zł, a w razie ponownego niezastosowania się do wezwania – grzywna do 50 000 zł. Grzywna będzie mogła być również nałożona na świadka lub biegłego, w przypadku gdy bezzasadnie odmówi złożenia zeznania albo wydania opinii.

Komisja będzie miała kompetencje do występowania do właściwego organu o zwalnianie wezwanych świadków z obowiązku zachowania tajemnicy w przypadku informacji niejawnych, a także występowania do sądu o zwolnienie świadków z tajemnicy zawodowej.

Komisja będzie wydawała decyzje administracyjne, postanowienia i uchwały zwykłą większością głosów, w głosowaniu jawnym, w obecności co najmniej pięciu członków Komisji, w tym przewodniczącego Komisji.

e) rozstrzygnięcia podejmowane przez Komisję

W wyniku postępowania Komisja będzie mogła wydać decyzję, w której stwierdzi działanie funkcjonariusza publicznego lub członka kadry kierowniczej wyższego szczebla spółki, pod wpływem rosyjskim na szkodę interesów Rzeczypospolitej Polskiej i, o ile uzna to za niezbędne, zarządza środki zaradcze, w postaci:

- cofnięcia poświadczenia bezpieczeństwa lub zakazu otrzymania poświadczenia bezpieczeństwa na okres do 10 lat od dnia wydania decyzji administracyjnej,
- zakazu pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi na okres do 10 lat,
- cofnięciu pozwolenia na broń lub zakazu posiadania pozwolenia na broń na okres do 10 lat od dnia wydania decyzji administracyjnej.

Środki te nakłada się wyłącznie gdy jest to konieczne, aby zapobiec ponownemu działaniu pod wpływem rosyjskim na szkodę interesu Rzeczypospolitej Polskiej przez osobę, która była funkcjonariuszem publicznym lub członkiem kadry kierowniczej wyższego szczebla w latach 2007–2022.

Dodatkowo, w przypadku zakazu pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi, ów środek zaradczy można orzec jedynie, jeśli istnieje prawdopodobieństwo, że osoba, która w latach 2007–2022 była funkcjonariuszem publicznym lub członkiem kadry kierowniczej wyższego szczebla i działała pod wpływem rosyjskim na szkodę interesu Rzeczypospolitej Polskiej, ponownie będzie dokonywała czynności, wymienionych w art. 4 ust. 1 projektu, powodując znaczną szkodę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny. Wydanie decyzji administracyjnej, w której zastosowano co najmniej jeden z tych środków zaradczych sprawia, że osoba, wobec której został zastosowany środek zaradczy, nie daje rękojmi należytego wykonywania czynności w interesie publicznym, co rzutuje na jego zdolność do spełnienia kryteriów kwalifikacji na niektóre stanowiska publiczne. Co ważne, środki te nie mają charakteru represyjno-retrospektywnego, lecz prewencyjno-prospektywny, jako że nie są sankcją za działanie w przeszłości, lecz środkiem zaradczym mającym zapobiec dalszemu działaniu pod wpływem rosyjskim i działaniu na szkodę interesu Rzeczypospolitej Polskiej.;

Komisja będzie mogła stwierdzić wydanie decyzji administracyjnej pod wpływem rosyjskim i na szkodę interesów Rzeczypospolitej Polskiej i zarządzić środek zaradczy w postaci:

- uchylenia tej decyzji administracyjnej w całości i przekazania sprawy do ponownego rozpatrzenia organowi, który wydał tę decyzję, albo
- uchylenia tej decyzji administracyjnej w części i przekazania sprawy w tym zakresie do ponownego rozpatrzenia organowi, który wydał tę decyzję, albo
- stwierdzenia nieważności tej decyzji administracyjnej w całości lub w części, jeżeli zachodzą przesłanki określone w art. 156 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, albo
- stwierdzenia, że ta decyzja administracyjna, została wydana z naruszeniem prawa i wywołała nieodwracalne skutki prawne zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego. Komisja w tym wypadku wskazuje okoliczności, z powodu których nie można uchylić tej decyzji.

Przekazując sprawę do ponownego rozpatrzenia Komisja wskaże okoliczności, które należy wziąć pod uwagę przy ponownym rozpatrzeniu sprawy. Zapatrywania prawne i wskazania Komisji co do dalszego postępowania będą wiążące dla organu, któremu przekazano sprawę do ponownego rozpatrzenia.

Komisja będzie mogła także stwierdzić, że dane działanie nie było działaniem pod wpływem rosyjskim na szkodę interesów Rzeczypospolitej Polskiej.

f) raport

Komisja będzie corocznie przygotowywała raport ze swojej działalności, w którym wskaże opis stwierdzonych przypadków działań pod wpływem rosyjskim, informacje o wydanych decyzjach administracyjnych i orzeczonych w nich środkach zaradczych, a także wnioski i rekomendacje dla organów państwa oraz organizacji i podmiotów w zakresie zapobiegania i zwalczania wpływów rosyjskich. Raport z działalności Komisji będzie jawny i udostępniany w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, a ponadto po przyjęciu go przez Komisję, będzie prezentowany przez przewodniczącego Komisji w Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej. Co więcej, Komisja będzie mogła wносить pod obrady Rady Ministrów dokumenty rządowe (np. projekty ustawy) w zakresie zapobiegania i zwalczania wpływów rosyjskich.

g) termin wejścia w życie

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, co pozwoli na możliwie szybkie rozpoczęcie prac Komisji.

4. Skutki społeczne, gospodarcze, finansowe i prawne

Funkcjonowanie Komisji przyczyni się do zidentyfikowania i opisanie rosyjskiego wpływu na życie publiczne w Rzeczypospolitej Polskiej w ramach raportu, a także ograniczenie go przez wydanie odpowiednich środków zaradczych, wobec osób, które działały pod wpływem rosyjskim na szkodę interesów Rzeczypospolitej Polskiej, jak i przez wzruszenie decyzji administracyjnych wydanych pod tym wpływem.

Skutkiem wejścia w życie ustawy będzie zminimalizowanie wpływu rosyjskiego na działalność organów władzy publicznej i strategicznych podmiotów rynkowych, a także wypracowanie mechanizmów na przyszłość, które pozwolą w lepszy sposób zabezpieczyć się przed niepożądanymi wpływami zagranicznymi rzutującymi na prawidłowość funkcjonowania państwa oraz jego bezpieczeństwa wewnętrznego.

Skutkiem finansowym wejścia w życie ustawy będzie konieczność sfinansowania jej działalności (zapewnienie obsługi) oraz wynagrodzeń jej członków.

5. Źródła finansowania

Funkcjonowanie Komisji zostanie sfinansowane z części budżetowej, której dysponentem jest Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

6. Założenia aktów wykonawczych

Projekt przewiduje nadanie regulaminu pracy Komisji przez Prezesa Rady Ministrów w drodze zarządzenia.

W regulaminie uregulowane zostaną:

- Zasady pracy członków Komisji, w szczególności wskazanie, iż wykonują oni swoje obowiązki sposób bezstronny, rzetelny i obiektywny, kierując się wyłącznie przepisami prawa oraz swoją wiedzą i doświadczeniem.
- Relacje z obsługującym Komisję departamentem KPRM, w tym zakres i zasady obsługi administracyjnej, technicznej i prawnej.
- Podział praw, obowiązków i zadań między zwykłymi członkami Komisji, a przewodniczącym, które ustawa przyznaje Komisji.
- Wskazanie kompetencji ustawowych, które wykonuje przewodniczący Komisji oraz tych, które wykonują członkowie.
- Określenie niezbędnych czynności technicznych i organizacyjnych poprzedzających wszczęcie postępowania.
- Sposób prowadzenia dokumentacji.
- Uregulowanie warunków technicznych i organizacyjnych związanych z przebiegiem postępowania.

- Reguły wyznaczania terminów posiedzeń.
- Zasady i sposób sporządzania protokołów z rozpraw oraz posiedzeń komisji.
- Reguły wyznaczania pracowników KPRM przez przewodniczącego Komisji do dokonywania określonych czynności.

7. Inne

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie ma wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.